

สาเหตุที่ทำให้เกิดการรวมตัวของผู้ใช้แรงงาน

1. การที่นายจ้างเอา رأตเอาเปรียบหาผลประโยชน์จากลูกจ้างมากเกินไปเกิดแนวคิด “ชนชั้นกรรมาชีพ” และการรวมตัวของผู้ใช้แรงงานเพื่อสร้างอำนาจการต่อรองขึ้น
2. ILO ได้อนุมัติสัญญาที่ 87 “เกี่ยวกับเสรีภาพในการก่อตั้งองค์กร” ขึ้นในปี ค.ศ.1948
3. คำประกาศแห่งฟิลาเดลเฟีย ปี ค.ศ.1949
“รับรองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการรวมตัวขององค์กรลูกจ้าง”

สาเหตุที่ทำให้เกิดการรวมตัวของผู้ใช้แรงงาน

4. แรงกระตุ้นของนักวิชาการหลายท่านที่ได้เสนอแนวคิดทางด้านแรงงานสัมพันธ์ขึ้น มาหลายแนวทาง เช่น

Adam Smith - นักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษ “ทฤษฎีการค้าเสรี” ส่งเสริมระบบทุนนิยม มีแนวคิดที่ว่า

- ในระบบการค้าเสรี นายจ้างย่อมต้องพยายามลดต้นทุนเพิ่มผลกำไร โดยเฉพาะการลดต้นทุนแรงงาน
- จนถึงจุดหนึ่งที่ลูกจ้างไม่พอใจในการจ้างงาน จึงมีการรวมตัวกันเพื่อเรียกร้องเจรจาทอรองกับนายจ้าง ดังนั้นฝ่ายลูกจ้างจะต้องทำด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ มิฉะนั้นจะส่งผลเสียต่อลูกจ้างเอง

สาเหตุที่ทำให้เกิดการรวมตัวของผู้ใช้แรงงาน

Karl Marx - ชาวเยอรมัน มีแนวคิด “ส่งเสริมการต่อสู้ทางชนชั้น โดยการต่อต้านระบบทุนนิยม ล้มล้างชนชั้นนายทุนโดยการรวมตัวของชนชั้นผู้ใช้แรงงาน”

- ทำให้เกิดการแบ่งชนชั้นแรงงานที่เรียกว่า “**ชนชั้นกรรมาชีพ**”
- มีแนวคิดให้ทำลายล้างนายทุนและให้สังคมมีแต่ชนชั้นผู้ใช้แรงงานที่ทำงานให้รัฐและรับการแบ่งสรรผลประโยชน์จากรัฐอย่างเป็นธรรม

สาเหตุที่ทำให้เกิดการรวมตัวของผู้ใช้แรงงาน

- **Sidney + Beatrice Webb**
- **สามี - ภรรยา ชาวอังกฤษได้เสนอ**
“ทฤษฎีประชาธิปไตยในอุตสาหกรรม”
  - **ส่งเสริมให้ลูกจ้างก่อตั้งสหภาพแรงงาน เพื่อสร้างอำนาจการต่อรองกับฝ่ายนายจ้าง เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น**
  - **ส่งเสริมให้สหภาพเข้าไปมีบทบาททางการเมืองการปกครอง บริหารประเทศ**

สาเหตุที่ทำให้เกิดการรวมตัวของผู้ใช้แรงงาน

Frank Tannanbaum

- ชาวออสเตรเลีย
- ทฤษฎีการต่อสู้ระหว่างคนกับเครื่องจักร (Men Versus Machine Theory)
- การนำเครื่องจักรกลมาใช้ทำให้ระบบแรงงานสัมพันธ์เปลี่ยนไป
- คนถูกเครื่องจักรทำลายฝีมือ คนต้องทำงานซ้ำซากจำเจ และต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เลวร้าย เช่น เสียง ฝุ่น
- ต้องมีการจัดตั้งจัดสหภาพแรงงานเพื่อสร้างความมั่นคงในการทำงานให้มากขึ้น

จากสาเหตุดังกล่าวทำให้มีการจัดการรวมตัวของผู้ใช้แรงงานขึ้นมาตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 1

ศัพท์แรงงานที่ควรรู้

- **นายจ้าง** คือ ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้
- **ลูกจ้าง** คือ ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้แก่นายจ้างเพื่อรับค่าจ้าง
- **สภาพการจ้าง** คือ เงื่อนไขการจ้างหรือการทำงาน กำหนดวันเวลาทำงาน ค่าจ้าง สวัสดิการ การเลิกจ้าง หรือประโยชน์อื่นของนายจ้างหรือลูกจ้างอันเกี่ยวกับการจ้างหรือการทำงาน

ศัพท์แรงงานที่ควรรู้

- **ข้อพิพาทแรงงาน** หมายถึง ข้อขัดแย้งระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างเกี่ยวกับสภาพการจ้าง
- **การปิดงาน** หมายถึง การที่นายปฎิเสธไม่ยอมให้ลูกจ้างทำงานชั่วคราวเนื่องจากข้อพิพาทแรงงาน
- **การนัดหยุดงาน** หมายถึง การที่ลูกจ้างร่วมกันไม่ทำงานเนื่องจากข้อพิพาทแรงงาน

สหภาพแรงงาน
(Labour Union, Trade Union)

ความหมายสหภาพแรงงาน

- “องค์กรอันถาวรของลูกจ้างที่จัดตั้งขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธิผลประโยชน์อันพึงมี พึงได้ของผู้ใช้แรงงาน”
- ลักษณะของสหภาพแรงงาน
  - เป็นองค์การที่มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
  - เกิดขึ้นจากการรวมตัวด้วยความสมัครใจของผู้ใช้แรงงาน

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหภาพแรงงาน

1. เพื่อให้มีคณะกรรมการในองค์การเป็นตัวแทนว่าต่าง (Delegate)
2. เพื่อเป็นตัวแทนทำหน้าที่แทนลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในการเรียกร้อง เจริญต่อรองหรือขจัดความไม่เป็นธรรมต่าง ๆ แทนผู้ใช้แรงงาน

บทบาทของสหภาพแรงงาน

1. บทบาทในทางเศรษฐกิจโดยทำหน้าที่เป็นตัวแทนของลูกจ้างในการเจรจาต่อรองกับนายจ้าง เพื่อปรับปรุงสภาพการจ้าง และเงื่อนไขในการจ้างต่าง ๆ
2. บทบาททางสังคม เช่น การจัดฝึกอบรมให้ความรู้ทางด้านต่าง ๆ เช่น สมาชิก ให้บริการทางสังคม และ การเงินแก่สมาชิก
3. บทบาททางการเมือง เช่น การเรียกร้องให้รัฐบาลออก กม. ที่เป็นประโยชน์ให้ หรือจัดตั้งพรรคการเมือง เพื่อเข้าไปเป็นรัฐบาล

ความสำคัญของสหภาพแรงงาน

1. เป็นตัวแทนในการพิทักษ์ปกป้องผลประโยชน์ของสมาชิก และเป็นปากเป็นเสียงแทนสมาชิก
2. สหภาพแรงงานมีความสำคัญต่อการสร้างพลังอำนาจและการควบคุมอำนาจในการต่อรองของผู้ใช้แรงงานในทุกเรื่อง เช่น ค่าจ้าง สวัสดิการ การเอาต์เอาเปรียบ การพัฒนาความรู้ ตลอดจนการต่อรองทางการเมืองด้วย ฯลฯ

ประเภทของสหภาพแรงงาน

ประเภทของสหภาพ 4 ประเภท

1. สหภาพแรงงานของผู้ประกอบวิชาชีพเฉพาะสาขา หรือ สหภาพแรงงานของช่างฝีมือ (Occupation Union)
2. สหภาพแรงงานของลูกจ้างในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน (Industrial Union)
3. สหภาพแรงงานของลูกจ้างที่ทำงานกันนายจ้างคนเดียว (Plant Union, House Union)
4. สหภาพแรงงานทั่วไป (General Union) -รับสมาชิกทุกประเภท ส่วนมากเป็นพนักงานที่มาจากกิจการขนาดเล็กที่ไม่มีสหภาพของตนเอง

การจดทะเบียนสหภาพแรงงาน

ลูกจ้างไม่น้อยกว่า 10 คน เป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งสหภาพแรงงาน โดยยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อนายทะเบียน(นายทะเบียนกลาง คือ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ส่วนภูมิภาค คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด) พร้อมด้วยร่างข้อบังคับสหภาพแรงงาน อย่างน้อย 3 ฉบับ

ทำไมคนงานจึงรวมกันเป็นสหภาพแรงงาน

- **เหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ**
  - ค่าจ้าง ประโยชน์เกื้อกูล ฯลฯ
- **เหตุผลทางด้านความไม่พอใจในการทำงาน**
  - การกลั่นแกล้ง การโยกย้าย การเปลี่ยนแปลงงาน ความไม่ยุติธรรม ฯลฯ
- **เหตุผลทางด้านสังคม**
  - ยกฐานะ และการยอมรับทางสังคม ฯลฯ

อำนาจหน้าที่ของสหภาพแรงงานตามกฎหมาย

- **อำนาจหน้าที่**
  - **เรียกร้อง เกรงา ทำความตกลง และรับทราบคำชี้แจง กับ นายจ้างหรือสมาคมนายจ้าง**
  - **จัดการและดำเนินการเพื่อประโยชน์ของสมาชิก**
  - **จัดให้มีบริการสหเทศ ให้คำปรึกษา**

ผลกระทบของสภาพแรงงานต่อระบบเศรษฐกิจ

1. ผลกระทบต่อโครงสร้างตลาดแรงงาน ขัดขวางกีดกันการทำงาน(อย่างเสรีหรือที่มีการแข่งขัน)ของตลาดแรงงานในการจัดสรรแรงงานและในการกำหนดค่าจ้าง เป็นวิธีหนึ่งที่คนงานสามารถแสดงออกถึงความไม่พอใจในสภาพการจ้างงาน และการทำงาน
2. ผลกระทบต่อระดับค่าจ้าง ทำการต่อรองเพื่อขอเพิ่มส่วนแบ่งจากนายจ้างทั้งโดยตรงและโดยผ่านค่าจ้างขั้นต่ำ
3. สภาพแรงงานกับอัตราค่าจ้างเปรียบเทียบ จะทำให้ค่าจ้างของธุรกิจที่แข่งขันกันในตลาดสินค้าเดียวกันเป็นอัตราเดียวกัน ยกกระดับค่าจ้างให้สูงขึ้นได้เมื่อเปรียบเทียบกับค่าจ้างของอุตสาหกรรมเดียวกันที่แรงงานไม่มีการรวมตัวกัน
4. ผลประโยชน์ที่ไม่ใช่ค่าจ้าง และผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต เช่น การคัดค้านการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในการผลิต การคุ้มครองแรงงานจากการถูกไล่ออก การขอเพิ่มสวัสดิการ
5. ผลกระทบต่อโครงสร้างสังคมในระดับโรงงาน ทำให้สถานภาพของหัวหน้าคนงานเปลี่ยนแปลงไป ทำให้อำนาจในการจัดการต่าง ๆ ลดลง เนื่องจากมีการต่อรองและการคอยคุ้มครองแรงงานจากสภาพแรงงานอยู่